

Infektioidentorjuntayksikkö

TUHKAROKKOEPÄILYPOTILAAN HOITO K-HKS:SSA

Yleistä

Tuhkarokko tarttuu erittäin tehokkaasti ilma- ja kosketustartuntana. Itämisaika on yleensä 2 viikkoa, mutta voi vaihdella 6-19 vrk. Sairastunut on tartuttava neljä vuorokauden ajan ennen ihottumaa, eli jo noin yhden vuorokauden ajan ennen ensioireita (kuumetta) ja 4 vrk ajan ihottuman alkamisesta. Ensioireita ovat pahoinvointi, kuume, päänsärky, yskä, nuha, konjunktiviitti ja silmien valonarkuus. Makulopapulaarinen ihottuma alkaa 3-5 vrk kuluttua ensioireista alkaen korvien takaa ja hiusrajasta leviten kasvoille ja sitten vartaloon ja raajoihin. Toipuminen alkaa muutaman päivän kuluttua ihottuman alusta.

Tuhkarokko on erityisen vaarallinen raskaana olevalle ja immuunipuutteiselle. Suomessa aloitettiin tuhkarokkorokotukset 1975 ja MPR-kolmoisrokote on ollut yleisessä rokotusohjelmassa vuodesta 1982. Alokkaita on rokotettu 1986–2000. Ennen 1970-lukua syntyneistä valtaosalla on luonnollinen immuniteetti eli ovat sairastaneet taudin. Tuhkarokkotapaukselle altistuneista vaarassa sairastua ovat ne, jotka eivät ole aiemmin sairastaneet tautia tai saaneet kahta rokoteannosta.

Tapausepäily päivystysalueella

Jos potilas tai terveyskeskus konsultoi puhelimitse tuhkarokkoepäilystä virka-aikaan, puhelun voi ohjata infektio lääkäriille. Muuhun aikaan pyri selvittämään puhelimesta oirekuvan, altistus- ja rokotustietojen sekä potilaan rokkoanamneesin (iän) perusteella onko tuhkarokko todennäköinen/mahdollinen. Jos on, niin kirjaa potilaan yhteystiedot ja pyydä odottamaan kotona jatko-ohjeita. Konsultoi jatkotoimenpiteistä TAYS:n tai HUS:n infektio päivystäjää, joka antaa tarvittaessa ohjeet kontaktien jäljityksestä ja suojauksesta.

Jos potilas päädytään kutsumaan ensiapuun erotusdiagnostiikkaa, näytteenottoa jne. varten, hänet ohjataan tulemaan Hämeenlinnan yhteispäivystykseen suoraan ulko-kautta alipaineistettuun ilmaeristys huoneeseen tai mikäli se ei ole käytettävissä, ovien E1 275 C ja E1 274 (porras T) kautta huoneeseen E1 376 (Tarkkailu 4), jonka ovi pidetään suljettuna. Hoito toteutetaan ilmaeristysohjeen mukaisesti. Jos potilas pitää viedä esim. thx-kuvaan, tulee varmistaa, ettei lähialueella ole rokottamattomia pikkulapsia. Tuhkarokkoepäilypotilaan jälkeen tutkimushuone siivotaan normaalisti ja voidaan ottaa käyttöön samana päivänä.

Jos päivystysalueella jo olevan potilaan taudinkuvan perusteella (ihottuma, kuume) syntyy perusteltu epäily tuhkarokosta, siirretään potilas heti 1 hh ilmaeristykseen. Jatkotoimenpiteet kuten edellä. Hyväkuntoinen potilas hoidetaan kotona. Osastohoitoa edellyttävä potilas hoidetaan alipaineistetussa ilmaeristys huoneessa osastolla 6A ja potilaan kunnan sitä edellyttäessä teho-osaston 1 hengen huoneessa alipaineessa.

Lisätiedot [Toimenpideohje tuhkarokkotapauksiin THL](#)

Janne Mikkola
infektioylikirurgi